

INSERTIUNI:

e plătesc cu prețuri foarte reduse.

Manuscrisurile sunt a se adresa redacției și acelea nu se înapoiază.

Epistole nefrancate nu se primesc.

ACTIVITATEA

ABONAMENT:

Pe an 6 cor. pe 1/3 an 3 cor.

Pentru plugari—țărani pe an 4 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe an 16 franci.

Un număr costă 12 bani.

EDITOR, PROPRIETAR ȘI ȘEF-REDACTOR:

DR. AUREL MUNTEAN

Apare în fiecare Joi.

REDACTOR RESPONSABIL:

LAURIAN BERCIAN

In jurul administrației politice.

Comunele politice ca atari încă dela anul 1871 se bucură de dreptul lor administrativ-economic autonom, de care drepturi foarte puține comune și reprezentanții chemați ale acelora s'au știut folosi. Causa a zăcut, mai peste tot locul, în acea împrejurare, că cei chemați nu și-au dat silința a pătrunde în dispozițiile liberale, depuse cu atâta bunăvoință în legea amintită și în ceea din anul 1886, așa, că manuarea treburilor comunale peste tot a fost lăsată la discrețiunea bună-rea a unor administratori comunali, parte conștiențioși, și în mai mare parte neconștiențioși.

Apariția foii săptămânale »Lumina și Adevărul«, redijată de dl Ioan Roman, anunțată și de noi în firul »Bibliografiei«, o salutăm cu bucurie, întrucât avem deja cunoștința despre buna intențiune a D-sale. Intențiunile sale se ved din mênunchiul său »Indreptarul Poporului« în cauze politice, administrative, judecătorești, bisericesti, școlare și economice, edat în anul trecut. Programul foii cuprinde vastul teren al administrației peste tot. Trage liniamentele speciale, toate cu scopul vedit de a fi nu numai instructiv, dar și folositor poporului său, pentru care edă foaia sus amintită. Rîvna prin care de fapt se nizește a lumina concetățenii săi Români, merită recunoștința noastră.

Era și timpul suprem, ca între multe foi (?) ce au apărut până acum, se fie una și a avea folositoare pentru toate unghiurile locuite de Români.

Având în vedere ținta salutară, apoi serviciile ce poate presta o atare foaie, avem și dorința aceea, ca toți factorii administrativi mai mari și mai mici, să-și afle pe viitor în coloanele acestei foi loc deschis pentru sulevarea și desbaterărea tuturor alacerilor indigitate, pentru-că numai prin împrumutarea vederilor se va putea ajunge scopurile promise, cu privire la îmbunătățirea administrației.

Rari sunt acele comune, cari se bucură de o administrație corectă și bună, și vai, multe sunt acele comune, ai căror locuitori se plâng din pricina unei administrații rele, corupte și neconștiențioase. Ca administrația să poată fi corăspunzătoare, se recere cunoașterea exactă a acelor 167 §§. ai legii comunale și dacă numai puțini membri de comunitate cunosc dispozițiile clare ale numitei legi, atunci despre administrație rea și coruptă nu poate fi vorba, pentru-că remediile cari stau la dispoziție va face să iese — cei puțini — totdeauna învingători față de cei ignoranți.

Dacă însă membrii reprezentanței comunale sunt cu toții neorientați, ear' legea înaintea lor este un caos și cel dator a cunoaște prescriesele legii (notarul) fără durere de inimă și afară de aceea plin de interese proprii, s'au are în vedere numai ridicarea sarcinilor chiar și nejuste în favorul statului și al comitatului, atunci despre administrație bună asemenea nu poate fi nici vorba.

În atari comune, nu ne mirăm, că vezi zilnic umblând bieții locuitori cu jalbe și plânsori cât pe la ușile solgăbirăești și cât pe la advocați, cercând lecuire.

Foarte des avem prilej a întâlni pe la orașe cu atari plânsori pe preoți și învățători. După noi atari preoți sunt vrednici de soartea lor și demni de desconsiderare, pentru-că înșiși dovedesc necunoașterea legii și cu atât mai puțin se pot face adeverați apărători ai poporului lor, cu care și de altcum sunt în mod firesc legați.

Nu încape îndoială, că o administrație bună, corectă și nepărtinitoare numai acolo se poate obține, unde preotul, învățătorul și inteligența, cari chemați sunt a sta în fruntea poporului, merg mână în mână și sunt de acord a lucra în interesul obștei, în al cărui serviciu sunt puși.

La administrația bună a comunelor contribuie în mod decisiv și cu efect notarul, care este dator a îngrijii susținerea legilor și statutelor în vigoare. Aceasta o poate împlini cu punctualitate numai atunci, dacă este versat în toți ramii administrativi și dacă are în vedere binele și prosperarea comunei ca atare, aducând totul în conglăuire și cu interesele locuitorilor, și având totdeauna înaintea sa binele obștei de care este susținut și plătit. Cu un cuvânt notarului nu-i este permis a se lipi de atare partid, de cari mai în toate comunele există.

Unde administrația se află în stare destrăbălată, ear' economia comercială în incurcături, acolo numai notarul poartă vina, mai cu seamă dacă acela este protegiat de atare ce solgăbirău, care el însuși joacă o rolă de diletant.

Nu-i mirare, dacă cetim și auzim, că chiar membrii marcanți ai parlamentului strigau în gura largă, că administrația noastră este asiatică.

Nu-i mirare nici aceea, că și în zilele noastre cetim exclamări: »Kafka, Kafka!«, vie împărăția Ta și la noi ca în comitatul Torontalului și altele.

La administrația rea și fără suflet contribuie în măsură mai mare numai șeful unui cerc pretorial, care el singur propagă corupțiunea și fărădelegile, apărând totdeauna păcătoșii și contrabalansând pe cei cu intențiuni bune, cari din tot sufletul doresc administrație corăspunzătoare.

Suntem curioși, că staticarea administrației, care de atâta vreme se bucină, fi-va mai bună?!

Vom vedea!

Farisei, sau pocăiți?

S'a pornit o adevărată goană în contra unor fruntași ai vieții publice din Arad, goană care n'a cruțat nici poșție, nici etate, nici sanctuarul familiar.

Ni-am înfiorat totdeauna când am văzut patimi deslănțuite și oameni cu porniri sêlbactice, înaintea cărora nu e nimica sfânt.

Unul din cei împinși în »vêrtej« — secretarul consistorial Dr. Vasile Goldiș, — a scris doi articoli, pe cari ori-ce om cu mintea la loc îi subscrie cu amândouă mâinile. Da, »păgâni« și otrăvitori sunt cei-ce mîncă și atacă onoarea oamenilor, căci onoarea e tesaurul cel mai scump ce 'l putem lăsa drept moștenire fiilor nostri, și desbrăcat cineva de acest talisman, e mult mai amărit decât chiar sêrmanul care sgribure de frig la colțul stradelor, nebăgat în seamă de trecător.

Cum se face, că dl Vasile Goldiș numai acum vine la raționament atât

FOIȘOARA

Părinții.

Cât sunt părinții pentru noi
Cât suntem noi copii,
Și cât de mult le datorim
Ca oameni și ca fii!

Cât omu-'i prunc, și de nimic
Nu poate să-și dea sama,
De viața lui, de tot al său
Li poartă grijă mama:

Nu doarme nopți pentru copil
De dînsul e 'ngrijat;
Iar lângă ea ca păzitor
Veghează bunul tată.

Pentru copilul lor iubit
Părinții se jertfesc
Din gură și rup, din viață și dau:
De dînsul se 'ngrijesc.

Ce sunt părinții pentru noi
Cât suntem noi copii,
Și cât de mult le datorim
Ca oameni și ca fii!

Th. D. Speranță.

„RETOUR“

Dedicație celor ce nu vor să cetească rev. »Luceafărul«.
(O indignare îndreptățită a tinerimii universitare).

Inchipuiți-vă un doctor în ajunul însurătoriei, în clipa când sub povara unui gând pipăie pulsul miresei și în mijlocul unei îmbrățișări își furișază priceputa ureche la sînul frumoasei, să-i asculte baterea inimii, să-i știe sănătatea; și inchipuiți-vă o seamă de tineri purtători de multă cinste pentru fruntașii neamului, tineri, pe cari i-a bătut gândul, să scoată o revistă literară, — inchipuiți-vă, iubiți cetitori, că vedeți acel mănunchiu de feciori, ce grijesc »Luceafărul« în ajunul anului nou.

I-ați vedea așezați la masă, muncii de gânduri și multă bătaie de cap întru oblicirea tuturor fruntașilor neamului românesc din năcăjita noastră țară. Pe masa lor ați vedea multă hârtie și condeiul lor l'ați vedea săvîrșind muncă zămisliitoare de multe nădejdi: scriind adresa tuturor acelor fruntași, cărora li-să va trimite »număr de probă«.

Aceeași încercare de cunoaștere a idealului, același vîlmășag de vise, iluzii și bune nădejdi, și la doctorul, ce caută sănătatea miresei sale „și la acea samă de oameni tineri, ce scriu adresa numerelor de probă“.

Doctorului îi spune urechea, că inima miresei nu bate a sănătate și i-se prăpădește iubita, că nu-i de traiu. Bietul doctor, — ștuitor al nevoilor trupești, — nici nu mai spune nimănui nimic, se duce acasă, își razimă fruntea în palme, blăstămându-și gândul cutezător, aruncându-și pe fereastră sticlele de doftorii, bietul doftor...

Nouă, care ne-a fost răspunsul?

Ne-a venit peste trei zile, ni-l'a adus factorul postal. Și văzută-au ochii nostri: sdrobirea multor nădejdi, o mulțime de numere de probă ne-au sosit înapoi, pe ele scris cu slove mari încăpăținatul, laconicul: »Retour«. Și păscut-au ochii nostri pe învelişul posomorit al »Luceafărului« și văzută-am filele vergure și neatînse — și întristatu-ne-am asemenea cutezătorului doctor.

În sborul câtorva clipe, sufletul curat al acelor feciori cinstelnici ai mai marilor nostri a tras amară învățătură.

Am trecut cu ochii peste însușirea lungă a acelor »retourști« și întrebatu-ne-am cine sunt? Și le-am văzut numele, meseria lor și ne-am mirat foarte știindu-i domni mari, cu multă învățătură și dare de venit. Revista noastră are hârtie velină, dar' totuși nu așa răbdurie, iubiți cetitori, ca să poată suporta numele acelor bărbați cu multă greutate în iscălitura lor: unii cari să zic »ilustri«, »mult prea onorați și preacuvioși«, alții profesori, advocați etc...

În aceste clipe de amară desamăgire am făcut e dureroasă școală: învățat-am a cunoaște sufletul și sentimentul de jertfă al multor așa ziși »fruntași« ai nostri, cari se cheamă stêlpii neamului românesc, și-i știm din gazete, că propoveduesc lucruri tare frumoase.

Ne-am pogorit în duhul lor și multă nădejde purtam, să-l vedem alb ca spuma laptelui, — ne-am amăgit în deșert; le-am pipăit inima lor de »buni Români«, sălașul vorbelor frumoase, și n'am văzut-o frumoasă.

Și ne-am amărit și ne doare inima astăzi. Purtăm în noi durerea iluziilor risipite, năcăzul, ce-l simți când perzi o scumpete mare dela casă, un inel de logodnă bună oară, un vis frumos al tineretelor.

Nu, că faptul acesta ar clătina pe departe măcar temeiul revistei »Luceafărul« (care în treacă fie zis, va răsări încă multă vreme până veți fi D-voastră în putere, iubiți cetitori, și noi asemenea), ci ne-a întristat vederea acelor, cari din multul lor prisos, nu pot aduce o fărîmătură de jertfă bănească în folosul unei atari întreprinderi.

Înplineau acei »ilustri« o jertfă, ce datoreau vorbelor spuse de dênșii cu scrisul și graiul viu și fereau o seamă de oameni tineri de prilejul dureros al acestei învățături. Rămăneau și pe mai departe acești băiețandri în cetățuia viselor, ce plăsmuiau în stângăcia

de sănătos, până-ce chiar tovarășii sei de luptă au introdus acest »mâncat« de onoare, acest banditism ziaristic aici la noi, și l'au cultivat cu o rară vitejie crescând în societate buruienii, al căror suc veninos ei îl beau acum cu prisosință, și numai când îl gustă și ei, ved că, zeu amară poamă e această beutură.

Domnul Goldiș trăia pe vremuri în Brașov la catedră, și tovarășii sei împărțiau din prisosința inimii lor epitețe »trădători«, »mișei«, »poltroni«, dar atunci nu s'a revoltat în inima sa, și acei tovarăși ucigași nu erau atunci nici păgâni sau otrăvitori, nici mâncători de onoare, ci soți de luptă, Români dela roată și frunțași, de fapt însă nește amărți de băețandri, cari umblau ca cucuveicele prin stradele Sibiului, mai mult beți decât trezi, niște ființe josnice, cari anume erau incurajați și puși la cale din consiliu, să scarmene pe ceice aveau cu o felie de pâne mai mult decât ei.

Și când unul din frunțașii vieții publice, apostrofat de acești nihilști, că strică tinerimea și fetițele din școala civilă de aici — a căutat să-și apere onoarea pe calea judecătorei, cerând satisfacție pentru insultele și vătămările ce i-s'au adus pe nedreptul: tovarășii de azi ai dlui Vasile Goldiș unisono s'au năpăstuit asupra celui mai mare binefăcător al școalei de fetițe, și l'au tras de nou în noroiu, însinuându-i că cu ajutorul judecătorilor ungurești nimiceste un Român, pe când lumea știa și atunci și știe azi și mai bine, că »ucigașul« era un condeiu simbriaș, o existență catilinară, un om fără rost și căpătău, și că și azi banii școalei sunt mâncați de el, și numai în lipsa de avere nu se pot încassa. Dl Vasile Goldiș, care azi stă la pândă, atunci n'a avut un cuvânt de reprobare, n'a sărit să apere onoarea celui atacat, n'a ocărit pe păgânul, ci a stat cu mâinile în șolduri, ca să nu zicem că s'a bucurat de cele ce se scriau, nu că doar' adevărul era scris, ci pentru-că îi convenea de minune, că »ucigașii« stau la pândă nu cu ciomagul ori cu revolvărul, ci cu câte o peană muiată în venin, ca să spargă societatea, să nu lase pe cei-ce munciseră mulți ani, ca să se bucure de rodul muncei lor.

lor venerabile, totdeauna, când v'ar fi stat în față, ilustrilor!

Pentru-că să fim înțeleși! — Nu folosul nostru ne îndrumă să grăim (suntem prea tineri și prea visători poate); e vorba de principiul însuși, ca să fie sprijinită după putință o acțiune a tinerimei, care vrea să se crească literaricește, care vrea să aducă folos neamului, pe care Dvoastră just ați numit-o: nădejdea viitorului. De asta-i vorba!

Nu e vorba aici, că revista acestei tinerimi e bună sau slabă, corespunde sau nu, unor prealuminare așteptări — lucru de care asemenea nu-l puteți ști, deoarece-ce filele ne-au sosit vergure și neatins — ci e vorba de o mșcare sănătoasă a tinerimei române, a cărei pntă laudabilă, la adunări, la »ocasiuni« nici Dvoastră n'o contestați!

Nu bani vrem noi, nu plată, paușale! Vrem incurajare, vrem dragoste! Ce ne-ați dat? Laconic »retour«: desevărșita ignoranță!

Vă asigurăm, coalele de tipar n'au să sufere. În schimb însă sufere inima noastră, idealismul nostru e știrbit în urma acestui capitol de psihologie, dar' fiindcă D-zeu a rânduit așa, ca fie-care necăz, să aibă și partea sa bună, — uite vă spunem, că această școală de amăriciune a fost pentru noi durerosul botez de maioreni, de bărbați din

Tovarășii dlui Goldiș nu s'au dat »în lături«, unde le era locul, dl Goldiș nu s'a lăpădat de ei, au mers împreună, au terorizat până ce s'a scărbit lumea de modul lor mișelesc de a ataca pe furii, începând dela răposatul metropolit până la actualul cap bisericesc cu toți dignitarii mici și mari, dela Dr. Gall până la cel din urmă funcționar, dela presidentul partidului național până la ultimul luptător, pe care nu l'au știut în rândurile lor. Și când unul crescut pe sprânceană de ei, la fel, a luat și el peana cu venin, cum a învățat dela măestrii, atunci curg »declarațiile direcțiunilor« că cutare e curat ca aurul, e neprihănit și fără cusururi, ear' cel ce atacă e mișelul, e poltronul, e miserabilul, ear' aci nu se opresc, căci nu se pot opri, ci cer și ei scutul justiției, ca să-i ia în apărare, căci vezi, Doamne, onoarea e atacată, și onoarea e pentru Dr. Oncu, Mangra, Ciorogar, dar' numai pentru ei, talismanul cel mai scump, de care odată cu capul nu se pot lăpăda, nu o pot da pradă ucigașilor, pe când onoarea unui Parteniu Cosma, Gall, archimandrit Pușcariu și altor muncitori, e iac'așa, o nimică, o poate călca în picioare orice tras-impins și toți corespondenții malcontenti și nihilști, cari fac parte din haita ucigașilor de onoare.

Iată, domnilor, unde ați împins lucrurile, și ce școală păcătoasă și miserabilă ați inaugurat și cu ce ființe catilinare v'ați însoțit, ca să purtați luptă nu contra dușmanului comun, contra Ungurului, care ne strivește pe toți, ci contra Românului, contra celui ce vieța își pune pentru neam, contra celui ce știe și muncă, și jertfă și iubă neamul din care face parte.

La alte popoare, bărbați vrednici, cu calități eminente, stegari falnici, sunt fericiți de atacurile veninoase ale »băețandrilor«, — la noi însă sunt anume organizați, anume duși la chefuri, omeni și îmbătați, ca apoi să scrie, să scrie cu venin și să ucidă, pân' ce distrug totul, doar', doar' vor ajunge ei — cu ciomagul, la urmă, când cu peana muiată în venin nu va mai merge.

Ceteam totdeauna cu drag ziarele. Nici în »Observatoriul« fericitului »Barițiu«, nici în gazeta lui »Murășan«, nici

tineri imberbi! Ne-ați smuls din cetatea viselor ademenitoare, dar ne-ați dat prilejul să tragem învățatură, că nu ilustrii iscăliturilor sunt ilustrii necăjitului nostru neam, — ci aceia, care muncesc cu adevărată tragere de inimă și adevăresc cu faptul zisul gurii și al slovelor de tipar.

Ne-ați făcut bărbați, — ne vom cinsti de acum înainte mai mult pe noi înșine, vom fi mai puțin stângaci, când ne vom întâlni la adunări!

Revista noastră va trăi deci răzimată pe obolul celor cu dragoste de neam: oameni de înaltă poziție și înalte sentimente și a bărbaților cu puține încreștări în ievașul de dare, dar' cu multă dragoste în adâncul inimii!

Și acum acei tineri de ieri, bărbații de astăzi, le promit Dlor »retouristi« frunțași, ca cele spuse, le vor păstra totdeauna, cu buna chibzuință caracteristică maturității în inima lor și pentru aceea fie liniștiți: aceștia nu vor pregea nici de-acum înainte să-și ridice pălăria înaintea lor și fiindcă bărbăția numără între însușirile sale — durere și curtoasia — să le zică:

An nou fericit!

»Luceafărul« nr. 2—903. Octavian Goga.

în »Telegraful« lui »Cristea« nu am cedit bazaconii, și mai puțin atacuri ticluite cu meșteșuguri la adresa bărbaților frunțași. De-odată vine diavolul dela București și se cocoțează în vârful »Tribunei« din Sibiu, și dă pe ei: fie iertații Măcelariu, Bologa, Hannia, Ioan Popescu — și se înțelege, răposatul Metropolit cu vârf și îndesat.

Noi cei mai tineri pe atunci stăteam neorientați și nu ne puteam da seamă, de ce se întâmplă toate aceste. Întreb odată pe unul bine inițiat, care de sigur a regretat că mi-a spus, cum se face de poartă o campanie atât de înverșunată contra acestor bărbați harnici? Imi spune: »Prea au trecut mare la popor, au mare popularitate la preoțime, și trebuie să-i atacăm, azi, mâne, poimâne, până ce-i vom desbrăca de popularitate și de onoare — altcum nu le putem lua locul în congres, în sinod și în adunarea municipală«.

Am înțeles, n'am mai întrebat nimic, eram orientat. După timp ved că încep să atace și pe alt frunțaș, care trăește și azi.

Profit de ocazie și mă informez, cum vine de l' atacă și pe acesta?

»Prea a cuprins teren, prea se ridică veneticul, și pe acesta, mai ales suntem datori să l' strivim, căci de nu — pune azi-mâne mâna pe putere și ne topește el pe noi«. Acestea le spunea intimul la 1884, Am înțeles.

Prietinul, care îmi spunea aceste trăește și azi, în parte și-a mai schimbat vederile, dar' nu cred, că cetind aceste știri nu l' va durea, vâzând rezultatul la care au ajuns.

Temerea lui s'a împlinit, ei au atacat, au atacat din greu, pe unii i-au și ngropat, dar' pe veneticul cel ce cuprinsese teren și prea se ridicase, nu l'au putut nimici, din contră stă sus și tare și azi și privește cu mândrie, că a curățit binișor holda de neghină.

Nu am zis eu, nici n'am scris nici odată, că pasivitatea mult lăudată odinioară de dl Russu, azi nu e vrednică o ceapă degerată, ipsissima verba al domnului Russu-Șirianaș, și cine m'a tractat mai brutal, cine s'a năpăstuit mai mult asupra mea decât chiar acest domn, tocmai pe tema de tradare națională. O a făcut doar' dl Russu din convingere politică? Dar' de unde? De-ar fi avut convingere atunci, ar avea și azi, dar' vorba e de interese. Vedea dl Russu, că am puțină trecere la conoșterii mei în cercurile unde eu munceam și cea trecere voia să mi-o răpească, când se năpăstua asupra mea și scria niște minciuni când din Orăștie, când din Alba-Iulia.

Unde erai atunci, dl Vasile Goldiș, care astăzi condamni pe cei-ce atacă pe furii, pe dl Vlaicu?

Dar' eu nu am apelat, nici atunci — și nu apelez nici azi, să mă ia nimenea în apărare. Apărătorul meu — sunt faptele ce le-am făcut în viața publică și acele sunt carte deschisă entru toți, poftescă și mă at ace pe tema de tradare cine poate, cui îi dă mâna și are curagiu, dar' nu din tuță, cum ați făcut ani de-a rândul — și ați introdus în ziaristica noastră cel mai sâlbatic banditism otrăvitor.

Mă bucur, că în ciasul al 11-lea vă ved pocăiți, dacă cumva nu sunteți farisei, și una o mai doresc: încetați cu bârfelile, combateți fapte — dar' deschis,

cu fruntea senină, și cu subscriere, cum se cuvine să o facă bărbați, ear' nu cum fac poltronii — pe furii și în ascuns.

(»T. R.«)

Nicolau Ivan
asesor consist.

(Asupra celor scrise vom reveni. »Act«.)

CORESPONDENȚĂ

Petrecere în Simeria.

Onorată Redacțiune!

E greu traiul vieții țeranului, fiindcă el din greu muncește pentru susținerea sa, cum și pentru a altora. Tocmai de aceea el de deplină laudă se învrednicește, când dimpreună cu alți frați țerani ai săi dă dovezi, că pe lângă greua muncă zilnică se ocupă cu lucruri cari deoparte cultivă limba, datinele și obiceiurile, cum și cântecele și jocurile naționale, — de altă parte produc o folositoare distracție sau petrecere de vreme.

Noi Români avem asemenea țerani? Avem, mai pe ici, mai pe colea și între ei se află tinerii țerani și tinerele țerance din comuna grănițarească Spini, pretura Orăștie, comitatul Hunedoarei, — fiindcă numiții țerani și țerance dând ascultare glasului părintelui lor sufletesc, domnului Ioan Avram, paroh gr.-cat. în Spini, au alcătuit un cor și un fel de societate de diletanți teatrali. Tinerii țerani și țerance din Spini, sub conducerea zelosului lor preot Ioan Avram au învățat toate cântările liturgice, în trei voci; au învățat deosebite cântări lumești, asemenea în trei voci, — și au învățat și vre-o câteva piese teatrale.

Corul țerănesc din Spini, prin cântările liturgice a ridicat frumseța neîntrecutului rit oriental, — ear' în creștinii ascultători au produs atragere cătră biserică, care atragere hotărât că va potența simțul de evlavie și religiozitate al creștinilor, și în chipul acesta și rivna de a se feri de fapte neplăcute lui Dumnezeu și oamenilor de bine.

Părințele Ioan Avram, punând la cale la anumite zile potrivite petreceri populare, — la asemenea ocazii binevenite țeranii și țerancele din Spini, ca societate de diletanți s'au produs cu acele piese teatrale și cu cele cântări, atât bisericesti cât și lumești, pe cari le-au învățat. Resultatul unei asemenea purcederi a fost nu numai moral, ci și material, — întrucât dela publicul participant la petreceri au încurs frumoase sumulițe de bani, din cari s'a creat un fond al corului.

Laudă să cuvine părintelui Ioan Avram din Spini; laudă să cuvine și tinerețului cor de acolo, alcătuit din țerani și țerance, și neveste. Laudă să cuvine și veteranelor învățător Gheorghiu Chira, fiindcă domnia sa, ca învățător de mai bine de 20 ani al școalei din Spini, susținută de comitetul grănițareșc din Sibiu, — a făcut tineretul din Spini accesibil pentru formare de cor și de societate de diletanți teatrali, învățându-l a ceti, a scrie și a cânta, cum și a să ști însuflețit pentru lucruri ideale și înalțătoare.

Părințele Ioan Avram nu s'a îndestulit cu a să producă cu coriștii săi numai în comuna sa Spini. Bine a făcut. Dovadă în asta privință e petrecerea arangiată de coriștii din Spini în Simeria, în seara zilei de anul nou sau 1 Ianuarie v. 1903, la »Crășma dela podul Simeriei«, petrecere anunțată în valoroasa foaie »Activitatea«.

Reprezentările teatrale și cântările bisericesti și lumești, cu cari coriștii din Spini s'au produs în seara de 1 Ian. v. 1903 la Simeria, asupra oamenilor din popor, cari în foarte îmbucurător număr au luat parte la petrecere, au făcut o plăcută și instructivă impresiune, — ear' jocurile, și anume: »Hățegana«, »Romană«, apoi »Horă«, »Sărba«, »Călușerul« și româneasca »Invertăta«, — la cari au participat cei ce au știut juca, — i-au înveselit pe toți, atât pe cei tineri, cât și pe cei mai în vârstă, — atât pe cei ce jucau, cât și pe cei ce se uitau la cei ce știau și puteau juca.

După obiceiul domnesc, la miezul nopții s'a făcut paușă, în care s'au consumat frățeste mâncările aduse de acasă cu straița sau cu corfa, de vre-o câteva harnice și darnice femei române, parte din Spini, parte

din Simeria. Cu vin eftin și destul de bun a servit sprintenul, vrednicul și simpaticul crâșmar român dela »Crâșma dela podul Simeriei«, numele lui e Dumitru Stoian, odraslă grănițeară din Spini.

Să n'țeleg, că toastele nu au lipsit. Dacă lipseau, hotărât că ar fi lipsit una dintre cele de căpetenie recerinte a unei petreceri adevărat românești. Și e bine că nu a lipsit, deoarece și prin toaste se cultivă în oarecare măsură spiritul, limba și graiul nostru românesc, — dacă toastele au simburile și sunt predate cu simț și fără patimă dejositoare.

Ași zice ceva despre piesele teatrale și despre cântările cu cari s'au produs coriștii din Spini, cum și despre felul și modul în care le-au predat.

Inainte de toate observ, că eu despre piesa intitulată »Trei de-odată« am înțeles că nu e piesă teatrală, ci e poezie scrisă de Maria Cioban.

Nu mă fac criticant de poezii, în deosebi nu mă fac criticant al poeziei scrisă de Maria Cioban, — atâta însă îmi iau voie de a observa, că părintele Ioan Avram, dacă cumva domnia-sa a făcut din poezia »Trei de-odată« piesă teatrală, — apoi ar fi fost bine ca să o fi făcut de așa, ca atât publicul cât și coriștii sau diletanții teatrali din Spini să poată trage o instructivă și folositoare deducțiune sau învățătură. Spre exemplu să fi pus în gura și graiul feciorului diletant, amoresat de-odată (?) în trei fete un monolog, din rostirea căruia publicul ascultător să fi înțeles, că tinărul amoresat în toate (?) cele trei fete va lua pe aceea, pe care după o amănunțită examinare va afla-o de fată cu frica lui Dumnezeu, de fată deșteaptă și harnică, și de fată, care prin purtările sale promite a fi femeie cu credință cătră bărbatul seu și cu tragere de inimă cătră casa sa. Poezia »Trei de-odată«, după părerea mea, numai în acest înțeles prefăcută în piesă teatrală ar fi instructivă și edificativă, — prefăcută însă în piesă teatrală de înțelesul și forma, că feciorul amoresat în cele trei fete, ia dintre ele pe cea mai frumoasă de mână și o duce după perdea, — pe publicul privitor și în deosebi pe feciori și pe fete îi duce la părerea și la credința greșită, că principala recerintă a unei fete de măritat e ca să fie frumoasă.

Piese teatrale de asemenea cuprins nu produc între fete iubirea de soră și nobilă rivală de a excela în harnicie, ci produce iubirea de lux și diavoleasca ură și invidie, și dejositoarea patimă de a se răzbuna. Altcum piesa a fost destul de bine predată și a produs o plăcută distracție.

Despre piesa »Otrava femeiască« zic numai atâta, că aceea atât după cuprins cât și după limbajiu de loc nu e potrivită pentru diletanții țărani, și pentru public alcătuit din țărani — fiindcă țărani nu pot înțelege și pricepe lucrurile ce aparțin birourilor de redacție, și nu au interes de telegramele trimise din New-York și Amsterdam; în deosebi țăranele nu înțeleg motivul jaluziei soției redactorului, ear' țărani nu înțeleg rafinata cusută și justificare a bărbatului redactor; prin urmare din cuprinsul acestei piese, țărani și țărane nu au capabilitatea de a trage cuvenita învățătură. Piesa, nefiind înțeleasă de diletanți, nu a putut fi predată cu simț, — ear' publicul țărănesc nu a putut-o înțelege de loc.

Piesa »Otrava de hârciog« a fost cea mai bine predată și cu interes ascultată de publicul țărănesc, — de bunăseamă fiindcă e piesă cam adecuată priceperii poporului și fiindcă diletanții și-au învățat bine rolurile.

Cu privire la predarea pieselor teatrale mai observ că e de lipsă, ca diletanții, la probe să fie instruați a ocupa pe bină locul ce trebuie să-l ocupe, — nu însă cu ocaziunea producțiunii înaintea publicului, — și să se spună diletanților, ca ei să se abțină dela ris, lăsând ca se ridă de ceea-ce e de ris, numai publicul.

Piesele de cântare, atât cele bisericesti cât și cele lumești au fost bine alese și aranjate, și au fost intonate în trei voci, — dară ele, fiindcă cele trei voci în care s'au intonat de prea de multe ori erau în completă ceartă unele cu altele, — hotărât că vătămă urechile, înzestrate cu cât de puțin auz musical.

Ar fi de dorit ca părintele Ioan Avram, ca instructor al corului din Spini, fiindcă domnia-sa nu are cunoștințe de note musicale și fiindcă fără de asemenea cunoștințe e imposibil a forma cor bun, compus din 3—4 voci — să-și învețe coriștii în două voci, și anume așa ca coriștii ca bărbați să cânte în ton gros, ear' coriștele să cânte în ton subțire, sau în tonul care e octava de sus a tonului în care cântă bărbații. Dacă corul astfel compus intonează cântările cu simț și cu potrivile undulațiuni de cântare, sau cu aplicarea potrivită a așa numitelor »Piano-pianissimo«, »Mezoforte-forte-fortissimo« și »Crescendo-decrescendou«, — hotărât că atunci produc o foarte plăcută impresiune în urechile ascultătorilor, — și că o asemenea impresiune în piepturile ascultătorilor produce simțul evlaviei, al eroismului, al dorului, al jalei, al amorului, etc. etc., după-cum adecă țintește textul împreunat cu melodia ce se intonează.

Am făcut observațiunile acestea fiind condus de cea mai curată bunăvoință și având scopul și dorința de a arăta, după puțină, tinărului cor din Spini calea ce duce cătră laudă și renume.

Incheind accentuez, că producțiunea teatrală-musicală a coriștilor țărani din Spini a avut și părți bune, — și că acele părți bune au fost cari pe publicul numeros, alcătuit aproape numai din țărani, l-au desfătat în mod instructiv — ear' corului și în deosebi conducătorului aceluia, părintelui Ioan Avram i-au făcut în semn de răsplătă o binemeritată laudă.

Părintele Ioan Avram a promis, că în decursul acestui carnaval va mai face cu coriștii săi, la »Crâșma dela podul Simeriei« o petrecere împreunată cu producțiune teatrală musicală, și anume în favorul școlii române greco-orientale din Simeria.

O așteptăm cu deplină plăcere și bucurie, și vom întâmpina-o cu adevărată iubire frățească, — ear' corului și părintelui Ioan Avram din Spini îi anticipăm cele mai sincere mulțămiri.

Romanus Romanorum.

NOUTĂȚI

— Pentru catedrală. Ca întregire a contribuțiilor însemnate făcute din partea preoțimii, învățătorimii și a unor pușini particulari, publicate deja în Nr. 44 al foii noastre, din anul trecut, cu bucurie înregistrăm ulterioarele oferte din tractul Orăștiei:

1. Andrei Truca, par. în Simeria 150 cor.; 2. Petru Lula, par. în Bobalna 100 cor.; 3. Ioan Bălșan, par. în Bulbuc 100 cor.; 4. Luca Botean, par. în Geoagiu-Joseni 100 cor.; 5. Teodor Cristea, par. în Băcăia 100 cor.; 6. Ioan Popovici, par. în Gelmar 100 coroane. 7. Adam Teodor, paroch în Turdaș 100 cor.

Comutate și aceste la celea dinainte, ofertele tractului nostru — până acum — fac 7380 cor.

— Impărțirea notariatului Vulcan în două. Vice-comitele comit. Hunedoara a împărțit notariatul numit în două. Notariatul Lupeni cu comunele: Lupeni, Bărbătenii de sus, Hubița-Uricani și Câmpul lui Neag, cu salarii și pașale de 2100 cor. Vulcan cu comunele: Vulcan, Coroiști și Păroseni, cu salarii și pașale de 1975 cor.

— Vagoane de cl. III la trenurile accelerate. Cu începerea lui Februarie, trenurile accelerate dela noi vor avea și vagoane de cl. III, așa că dorința oamenilor săraci e împlinită. Ce privește prețurile билетelor, acelea au fost introduse din partea direcțiunii căilor ferate ungare deja din 1 Ianuarie în tarifa de zone. Că câte vagoane de cl. III se vor încopcia la câte-un tren accelerat, și că

oare câți pasageri (călători) de cl. III vor putea să călătorească odată, nu se știe încă. Notăm, că zona a 16-a pe cl. I costă 30 cor., pe-a II cl. 20 cor. și pe-a III cl. 12 coroane.

— Prințesa Luisa și profesorul Giron, despre cari știm, că au părăsit Dreza și au fugit împreună în Geneva, s'au fidațat. Se vestește, că bărbatul prințesei Luisa, moștenitorul tronului saxon, și-a dat învoirea, ca soția sa să se divorțeze de densus. Prințesa și logodnicul său au părăsit în timpul din urmă și Geneva și s'au mutat la Mentone, în Franca sudică, unde speră că vor putea trăi neconturbați. Acolo locuiește și Krüger, fostul president al Burilor.

— *Necrolog.* Iuliu Kapcsa, protonotar comitatens în pensie, fost avocat și prim-pretor în Orăștie, a repausat la 19 I. c. st. n. în Ilia-mureșană, în etate de 56 ani. Orăștia și pretura Orăștiei îi va păstra aducerea aminte acestui onest avocat și drept funcționar, care a fost stimat de toți, fără diferență de naționalitate, în urma bunei sale inimii ce o avea cătră toți, cu care a venit în atingeri oficioase și private. Intristată fauillie primească sincerile noastre condolențe.

— Sfășiați de durere vestim tuturor cunoscuților și pretinilor, că fiul, fratele, cumnatul, unchiul și nepotul nostru Teodor Rimbaș, comerciant, nu mai este între cei vii, trecând ieri la orele 9 seara, la o vieață mai fericită, după un morb îndelungat, în etate de abia 22 ani.

Rămășițele pământești ale iubitului defunct s'au așezat spre repaus etern Duminecă în 25 Ianuarie st. n. a. c., la 3 ore p. m. în cimiterul bisericii gr.-or. din Hunedoara. Hunedoara, în 24 Ianuarie n. 1903. Nicolau Rimbaș, Tița Rimbaș, ca părinți, Nicolae, Amalia și Petru, ca frați. Carol Gostean și Sofi Rimbaș, cumnat și cumnată. Cornelia, Lina și Mali, nepoate. Veronica Muntean, mătușe. George Redoane și Evuța Redoane, unchiu și mătușe. Nicolae Dima și Alexandru Dima, unchiu. Amalia Dima și Leni Dima, mătușe. Sofia Stoichia cu soțul Nicolae, Amalia Buda cu soțul Béla, Veronica Keller cu soțul Nándor, Nițu Nina și Mari Dima, veri și verișoare. Eternă să-i fie amintirea!

— *Invitare* la Concertul împreunat cu teatru ce-l va aranja Reuniunea gr.-cat. de cântări »Concordia« din Oravița-rom. Duminecă în 1 Februarie st. n. în sala hotelului »Impăratul Austriei« din loc, sub conducerea d-lui Ioan Bogdan, învățător, cu următorul

PROGRAM:

a) *Concertul:* 1. * * * »Arde«, cor bărbătesc; 2. I. Vidu: »Cântec de primăvară«, cor mixt; 3. C. G. Porumbescu: »Sosirea primăverii«, cor bărbătesc; 4. Fr. Jenke: »Țiganca«, cor mixt; 5. T. Popovici: »Știți mândro când ne iubiam« cor bărbătesc.

b) *Teatrul:* »Baba Hîrca«, operetă vrăjitorie în două acte și trei tablouri de D. M. Millo. Personale: Lascu, tinăr boer sub numele de Vlad, dl Ioan Mădru; Baba Hîrca, țigancă vrăjitoare, dl Costa Vodă; Kiosa, țigan, sluga lui Lascu, dl Aurel Sulea Ginju, bătrân pădurar, dl George Dure; Viorica, fîca lui, dșoara Ana Albert; Ingerul păzitor a Vioricei, dșoara Magd. Dan; Birzu, bătrân logodnic al Vioricei, dl Alexa Cotirlă; Țărani, țărane, țigani. După producțiune joc. Inceputul la 8 oare seara. Intrarea de persoană: Loc de șezut 1 coroană, loc de stat 60 fileri. Bilete de intrare se vînd la dl Alexa Toc pantofar și seara la cassă. Cu deosebită stimă: *Comitetul.*

— Tinerimea Collegiului-Kun din loc aranjează la 7 Februarie st. n. a. c. în sala hotelului »Transilvania« în cerc restrîns o petrecere cu dans în favorul tinerilor studenți săraci. Inceputul la 8 oare seara.

Taxa de intrare: de persoană 2 cor. de familie 6 cor. Logea 12 cor. Bilete se pot rescumpăra la Barcsi János, Graef H. și I Harth, ear' seara la cassă. Suprasolviri se primesc cu mulțumită.

— Crima conturbării religiunii se comite și prin purtarea necuviincioasă la petrecerea mortului la ținterim. Ioan D. a fost condamnat din partea tribunalului țării pe basa §. 303 al codului penal de aceea, pentru-că la un conduct funebreal, la care are a lua parte parochul ca funcționar, s'a apucat de ceartă cu un om, ocărîndu-l în gura mare. Condamnatul a făcut recurs în contra sentinței tribunalului, motivându-l cu aceea, că funcțiunea preotului la înmormântare se cuprinde în prohodul din biserică și în rugăciunile ce se isprăvesc la mormânt, nu însă în petrecerea însași. Curtea de casație însă respinse cu emisul din 15 Octomvrie 1886 Nr. 8980 recursul ca nemotivat. Caracterul unei funcțiuni religioase publice se întipărește înmormântării bisericesti prin intervenirea preotului și prin observarea solemnităților bisericesti. Localitatea, unde se plinește o funcțiune religioasă, nu e de fel hotărîtoare pentru aprecierea funcțiunii. Ioan D. e așadar vinovat, a fi comis prin purtarea sa necuviincioasă crima conturbării religiunii. (*Candela*)

— *Societatea pe acții pentru loto. rita de classă r. u.*, a realizat în anul 1902, conform bilanțului dela 31 Decemvrie a tr. cu un capital social de K 3.600.000— un profit net de K 673.115.96. Bilanțul arată următoarele Active: Cassa K 19.132.85. Cauțiuni în efecte. la erariul r. u. K 2.685.966.67. Edificiul societății K 1.508.536.30. Depozite la instit. de bani K 2.038.961.58. Debitori 7.313.84. Poziții transitorii K 76.929.03. Inventar K 47.722.57. Totalul act. K 6.384.562.84. Pasive: Capital social K 3.600.000—, Fond de rezervă K 600.000—. Fond special de rezervă K 699.573.62, în total rezerve K 1.299.573.62. Dividende neridicate K 11.328.---. Creditori K 23.812.64, 5°/_o interese dela capitalul social K 180.000—. Fondului de rezervă K 150.000—. Fundatorilor K 279.207.89 și Fondului special de rezervă K 167.524.73. Profit net K 673.115.96.

Conform propunerii direcțiunii acțiunii vor primi K 669.600— adecă o dividendă de K 93— de acție, ear' restul de K 3.515.96 se va purta în contul anului 1903.

— *Societatea de lectură »Petru Maior«.* Onorată Redacțiune! Ne ținem de plăcută datorință, ca din incidentul Anului-nou să Vă dorim succes și prosperare spre binele și înaintarea neamului românesc.

Vă rugăm, ca interesul și sprijinul dat societății noastre până acum să ni-l păstrați și pe viitor, asigurându-Vă de recunoștința membrilor societății noastre.

Totodată Vă rugăm, binevoii a publica în prețuitul D-Voastre ziar următoarele:

Societatea de lectură »Petru Maior« a studenților universitari români din Budapesta se simte plăcut îndemnată a exprima pe calea aceasta membrilor ei fondatori, onorari, și tuturor sprijinitorilor sei An-nou fericit.

Budapesta, la 1 Ianuarie 1903 v.

Pentru comitet:

Filip Emil Mihailu,
secretar sub.

— *Mult Onorate Domnule!* Cu cele mai sincere acțiuni de mulțumită ne adresăm cătră D-Voastră, pentru favorul, respective sprijinul spiritual, de care ne-ați învrednicit în decursul anului acestuia prin trimiterea gratuită a mult prețuitului ziar al D-Voastre. Vă rugăm cu deosebită stimă, să binevoii și pe viitor să ne împărțiați de acest sprijin.

Totodată avem onoare a Vă preda felicitățile noastre de »Anul-nou«!

Cu deosebită stimă.

Budapesta, la 1 Ianuarie 1903 v.

pentru frații teologi români:

Stefan Tăședan,
teolog IV. univ.

Programul de lucru

al

»Reuniunii române de agricultură din comit. Sibiiului pe 1903.

În scopul cunoașterii referințelor economice ale populației dela sate se vor ținea întruniri agricole în comunele: Bradu, Vale, Turnișor, Răhău, Dobârca, Noul-săsesc, Rusciori, Șura-mică Avrig și Săsăuși.

În scopul promovării cultivei vitei se va ținea o expoziție de vite de prăsilă în comuna Racovița, ear' în comuna Poiana se va ținea o expoziție de oi de prăsilă.

O vițea rassa »Pinzgau« curată și eventual și alte animale de prăsilă, s'vor dărui școlii practice economice din Seliște.

În scopul cultivei poamelor: în primăvară s'vor distribui între membri pădureți de meri, peri, pruni, cireși, gutui etc.

Membrilor cu locuința în comuna Foteldea li-se dăruiește câte un altoi măr pătăl, plantat în comuna fie-căruia.

Se vor căuta căi și mijloace în scopul punerii în lucrare a cuptorului de uscat poame sistem »Cazenille«, zidit în Seliște.

Cursul de altoit pomi se va ținea în comuna Orlat.

În primăvară s'vor distribui unelte pentru altoit și semințe de plante folositoare.

Comitetul totodată mijlocește pentru ori-și-cine li-se va adresa procurarea, de semințe mai bune și mai ieftine.

Se vor împărți între membri ouă și gălile de soiu ales.

Tovărășiile agricole și însoțirile de credit sâtești sistem Raiffeisen vor fi rugate a face raport despre activitatea dezvoltată în 1902 și a transpune socotelile pe 1902. În acelaș timp comitetul va insista pentru alcătuirea de asemenea așezăminte și în localitățile, în care până în prezent de acestea nu există.

Se va lucra pentru completarea albumurilor de cusături și țesături cum și a albumului tipărit și pentru răspândirea acestuia.

Doritorilor de a se folosi de mașini și unelte economice — li-se vor da spre folosire mașina de sămănat, grapa de muschiu și alte unelte economice.

Cultivătorii de albine vor primi coșnițe și alte unelte țînătoare de apicultură.

Se va adresa cererea la înaltul ministru pentru pădureți, altoi etc., ear' on. direcțiune a institutului de credit »Albina« va fi rugată a ne vota ajutor bănesc.

Se vor reedita cărțile edate de reuniune și epuizate și se vor edita și alte scrieri economice folositoare.

Comitetul va lucra pentru organizarea școlii practice economice din Seliște.

Adunarea generală a 15-a se va ținea în comuna Săcel.

Sibiiu, 17 Ianuarie n. 1903.

Pentru conformitate

Victor Tordășianu,
sec. retar.

Dare de seamă și mulțămă publică.

Cu ocaziunea petrecerii împreună cu dans, aranjată pentru procurarea celor mai de lipsă recuise și ornamente, pe seama bisericii rom. gr.-or. din Brad la 6/19 Ian. a. c. oferte benevole au încurs dela următorii domni:

Vasilie Damian, 3 cor. Ioan Stanciu, 2 cor. Ioan Boldin, 2 cor. Constantin Bolcu, 2 cor. George Costea, 2 cor. Ioan Bogdan, 2 cor. George Ometa, 2 cor. Dr. Ioan Radu, 2 cor. Iosef Frisch, 2 cor. Ioan Bonta, 2 cor. Sabin Jula, 2 cor. Aron Crișan, 2 cor. Petru Turcu, 2 cor. Ștefan Albu, 4 cor. Ursu Floria, 2 cor. Mariți Cristea, 1 cor. Ioan Băbuț, 2 cor. Ioan Tiu, 1 cor. Petru Faur, 1 cor. Lazar Tudur, 1 cor. Petru Tomesc, 1 cor. Constantin Costin, 2 cor. Hoszu Ferencz, 2 cor. Cornel Gredina, 2 cor. Ioan Dragan, 2 Anthon Svarniczki 2 cor. Ioan Persia 1 cor. Pavel Lazar, 2 cor. Solomon Golcea, 2 cor. Ohanovicu Iános, 3 cor. Pilner Paul, 3 cor. Nicolae Tamaș, 1 cor. Tader Banciu, 1 cor. Ioan Faur, 1 cor. Nicolae Miclea, 2 cor. Ioan Delian, 2 cor. Nicolae German, 1 cor. Nicolae Filip, 1 cor. Petru Faur, 1'60 cor. Măriuța Sava, 1 cor. George Crișan, 70 fil. Ilie Ometa, 2 cor. Nicolae Banciu, 1 cor. Adam Bolcu, 1 cor. Aurel Zaharie, 1 cor. Ioan Tulea, 2 cor. Dumiriu Giurgiu, 2 cor. Ioan Gal, 2 cor. Simeon Brădian 1 cor. Egner Adolf, 1 cor. Nicolae Popa, 2 cor. Petru Florinca, 3 cor. Pavel Pop, 2 cor. Gadi Kálmán, 4 cor. Ioan Furdul, 1 cor. Obsinczki Mihály, 2 cor. George Golcea 2 cor. Pavel Benca, 2 cor. Ioan Imperat, 3 cor. Aron Radu, 2 cor. Nicolae Bogdan, 1 cor. Löbblich Isidor, 1 cor. Făpai Zsigmond, 1 cor. Szilágyi Miklos, 80 fil. Dr. Pavel Opișă, 2 cor. Ioan Cutean, 2 cor. Engler Ferencz, 1 cor. N. Adler, 1 cor. Fostbesherd N. 1 cor. Hajduczka N. 2 cor. Andron Bogdan, 2 cor. Avisalon Banciu, 3 cor. Hoffman Iozsef, 1 Schlenzik N., 2 cor. Lazar Miheț, 2 cor. N. N., 40 fil. Ilie Dragoș, 2 cor. Ioan Iga, 1 cor. Ioan Săbău, 2 cor. Komáromi Ódón, 2 cor. Ladányi Sándor, 2 cor. George Nestor, 1 cor. N. Puticiu, 1 cor. Lancregean N., 2 cor. Petru Rimbaș 5'30 cor. Susana Golda, 2 cor. Nicolae Borza, 2 cor. Dr. Teofil Bogdan, medic în Ybbs (Austria) 3 cor. Suma totală este 159 cor. Spesele au fost 101 cor., au rămas venit curat 58 cor., care sumă s'a depus la »Crișana« până la întrebuințarea spre scopul menit.

Comitetul aranjator își ține de datorință a mulțumi și pe această cale On. domni donatori,

Petru Rimbaș,
pres. cassariu.

George Costea,
Ioan Bogdan,
controlori.

BIBLIOGRAFIE.

»Lumina și adevărul« este numirea unei foi săptămânale, care a apărut în Săitini (Sajtény), com. Ciănad, sub redactarea dlui Ioan Roman, notar comună, va apărea în fiecare Duminecă. Prețul foi este: pe an 4 coroane, pe jumătate de an 2 cor., pe pătrar de an 1 cor.

Din programul Nrului 1 ne am convins despre bunele intențiuni ale dlui redactor, care ș-a ales un teren foarte vast și cu menirea de-a face cunoscut, conașionalilor săi — mai cu seamă dela sate — remediile de lipsă pe terenul administrativ și toate drepturile constituționale din viața publică.

Felicităm pe autor pentru buna idee și li dorim succes pe calea apucată!

»Revista Bistriței.« În locul »Revistei Ilustrate«, care împlinind anul al cincilea de existență, a încetat de a mai apărea, se tipărește în Bistrița, cu începerea anului acestuia, ziarul »Revista Bistriței«, care apare în fie-care Sămbătă, și are scopul de a forma mijlocul de concentrare și înțelegere pentru Românii din comitatul Bistrița-Năsăud. De aceea, va urmări cu deosebită atențiune afacerile cari privesc pe Românii din acest comitat, stărind, ca fruntașii din acele părți de țară »s' se intereseze de afacerile bisericesti, școlare și mai ales de cele economice«. Proprietar editor al noului organ de publicitate e domnul Dr. Victor Onișor, ear' redactor responsabil dl G. M. Ungurean.

Dorim succese într-o apărarea intereselor aceluși ținut.

„DACIA“

institut de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăștie** (Szászváros, Broos).

Birourile societății se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12 lângă posta regească).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) *depuneri* fără anunț până la 100 cor. 5 1/2 %.

b) *depuneri* mai însemnate cu anunț de un an cu 6 %.

c) *depuneri* făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6 %.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de depuneri.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se rezoluează fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii sau obligații cu caventați.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță hipotecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.

K) Finanțează patente.

L) Arêndează și exarêndează realități și alte drepturi și întreprinderi de tot soiul.

Direcțiunea.

„Minerva“ inst. tipogr., societate pe acții

în Orăștie Szászváros.

Opuri —
Bilete de log.
Broșuri —
Circularare —
Bil. de vizită
Invitări —
Bilanțuri —
Acții —
Cap. de epist.
Placate —
Ord. de dans
Adrese —
Compturi —
Note —
Preț Curent.
Anunțuri —
Registre —
Imprimare —
Couverte —
Bilete de cun.
Etc. etc. etc.

Există deja de 14 ani și este pro-
văzută cu tot felul de material
necesar, ca ori-care altă tipografie.

Institutul Tipografic

„Minerva“

pe lângă că efectuește ori-ce com-
mande repede și cu prețuri mode-
rate, se îngrijește totodată ca toate
acelea să fie estetic lucrate și
fără erori.

Până de prezent se bucură de spriginul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă aceasta despre promptitudinea și acuratețea cu care efectuește ori-ce lucrare.

Ca unica tipografie românească în acest mare comitat, se roagă de binevoitorul sprigin al celorlalte institute rom., precum și al privaților.